

უნივერსიტეტი

16
მკთმგარი,
პარასკევი,
2015 წ., №12

წომე რეში

■ რექტორის
მორიგი შეხვედრა
სტუდენტებთან

გვ. 2

■ იუსტიციის
მინისტრი
სტუდენტებისთვის
„არასრულწლოვანთა
მართლმსაჯულების
კოდექსის“ გაცნობას
ინჟებრს

გვ. 4

■ ვის საგნებზეა
დიდი მოთხოვნა
სტუდენტთა შორის

გვ. 7

■ აკადემიკოს გიორგი
ვლადიმერის კე
ციციშვილის 100
წლისთავის იუბილე

გვ. 14

■ ალექსანდრა
ჯავახიშვილი – 140

გვ. 15

სტუდენტური ჩანართი

■ საგამოცდო
სისტემის
კომპიუტარული
მოდელი –
სიასლა, რომელიც
შედეგზე
აისახება

გვ. 8

■ ურთიერთობის
დაფიციტი
ქართულ და
უცხოეთში
სტუდენტთა
შორის

გვ. 8

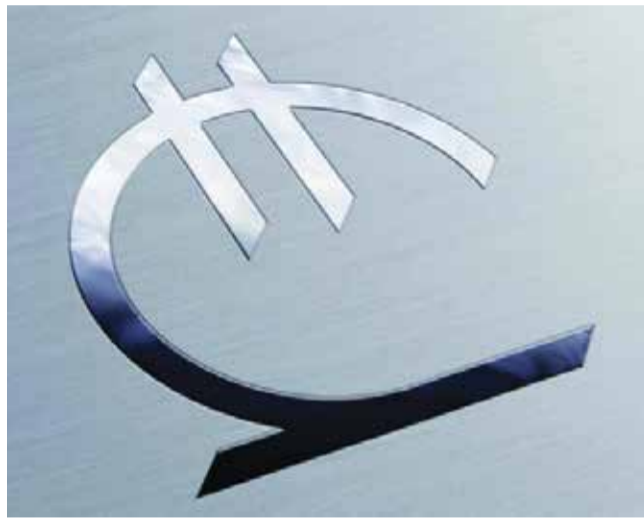
■ მთავარი
პასუხისმგებლობა
სახელმწიფოს
ეკისრება

გვ. 9

■ სტუდენტური
პროტესტი
და მისი
ინტერპრეტა-
ცია

გვ. 9

ლარის 20 წელი

გერვენი შემოღებიდან 20 წლისთავზე ლარი დღემდე მიმართებაში საბრძოლველად გაუფასურდა, თუმცა, ყველაზე დიდი სკაპტიკოსების პროგნოზი არ გამართლდა და უფიცილოდ კურსს 2.45 ზღვრისთვის არ გადაუჭარბებია. სკაპტიკოსებისგან განსხვავებით, უფიცილოდ ამტკიცებდნენ, რომ ლარმა საბარაო შოკაბსა და საშინაო პოლიტიკურ ინტერგებს დირსაუღალ გაუქლო და სხვა მეზობელი ქვეყნების ვალუტაზე მათი თუ არა, ნაკლები სიცოცხლისუნარიანობა არ გამოუშვანებია. შაქტი ერთია, კურსის ცვალებადობის გამო მთელი 2015 წლის განმავლობაში ეროვნული ვალუტის გედი ყველაზე ხშირად იყო განხილვის საგანი პოლიტიკაში, მედიში, საზოგადოებასა და ოჯახებში.

ლარის გრვენი გაშვების თარიღი 2 მკთმგარია, ერთი დღით ადრე კი უნივერსიტეტის რექტორმა, აკადემიკოს-მა ვლადიმერ ჯავახიშვილმა, ეროვნული ვალუტის შემოღების საიუბილეო თარიღთან დაკავშირებით, საჯარო ლექციის ფორმატში კიდეც ერთხელ განიხილა უამრავი 90-იანი წლები და ის პერიპეტიები, რაც თანახმად და წინ უსწრებდა ლარის შემოღებას.

გვ. 3 გვერდზე

თსუ-ში ვაჟა-ფშაველას მუდმივმოქმედი ექსპოზიცია გაიხსნება

მარეობა გაუარესდა, ამიტომ იგი მაშინდელი მთავარი ექიმის ვლადიმერ მახვილადის ინიციატივით, ლაზარეთში გადმოიყვანეს და მე-3 სართულზე მოათავსეს. სამწუხაროდ, მკურნალობამ შედეგი ვერ გამოიღო და 54 წლის მწერალი ძველი სტილით 27 ივლისს გარდაიცვალა.

ვაჟა-ფშაველას კაბინეტი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში პირველად 1961 წელს, პროფესორ გრიგოლ კიკნაძის ინიციატივით დაარსდა და იგი 2006 წლამდე ფუნქციონირებდა. მას შემდეგ რამდენჯერმე იყო კაბინეტის აღდგენის მცდელობა, რის შესახებ დადგენილებებიც არსებობს, მაგრამ ამ დრომდე ვერ განხორციელდა.

დაახლოებით ერთი წლის წინ თსუ-ის მუზეუმის დირექტორის მაია გურაბანიძის ინიციატივით და თსუ-ის რექტორის ლადო პაპავას ხელმძღვანელობით, დაიგეგმა ვაჟა-ფშაველას მუდმივმოქმედი საექსპოზიციო დარბაზის აღდგენა და თსუ-ის მუზეუმისთვის მიერთება.

თსუ-ის მუზეუმის უფროსი სპეციალისტის მამუკა ჭანტურაიას ინიციატივით, უახლოეს მომავალში საზეიმოდ გაიხსნება

ვაჟა-ფშაველას საექსპოზიციო დარბაზი, სადაც უკვე დასრულდა სარემონტო სამუშაოები და გამოიფინა სხვადასხვა მუზეუმებში და ოჯახებში მოძიებული ფოტოები, წიგნები და სხვა დოკუმენტები. აქ სტუდენტებსა და დამთვალეებებს საშუალება ექნებათ იხილონ ქართველი მხატვრების: ლადო გუდიაშვილის, თეიმურაზ ყუბანეიშვილის, გოგი ოჩიაურის, ლევან ცუცქერიძის, ელენე ახვლედიანის, კორნელი სანაძის მიერ მწერლის ნაწარმოებებზე შექმნილი ორიგინალური ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევრები, რომლებიც მათ საჩუქრად გადასცეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს და ასევე სხვა მოძიებული მასალები.

„ვაჟა-ფშაველას მუდმივმოქმედი საექსპოზიციო დარბაზი გახსნის შემდეგ უმაჰსპინძლებს მწერლის შემოქმედებით დაინტერესებულ სტუდენტებსა და ყველა მნახველს. მათ საშუალება ექნებათ, კიდეც ერთხელ გაიხსნონ ვაჟა და მისი ცხოვრების უკანასკნელი დღეები“, — განაცხადა თსუ-ის მუზეუმის ხელმძღვანელმა მაია გურაბანიძემ.

მომზადა შურთსია ბაროშვილმა

იუსტიციის მინისტრი სტუდენტებისთვის „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის“ გაცნობას იწყებს

საქართველოს იუსტიციის მინისტრი თეა წულუკიანი სტუდენტებისთვის „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის“ გაცნობას იწყებს, რომელიც საქართველოს პარლამენტმა 12 ივნისს მიიღო. კოდექსი იუსტიციის სამინისტრომ მოამზადა, რომლის მიზანია ჰუმანური და ლიბერალური გახადოს არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების სისტემა. კოდექსი კანონთან კონფლიქტში მყოფი ბავშვებისთვის მართლმსაჯულების ახალ სტანდარტებსა და ნორმებს ამკვიდრებს.

პირველი შეხვედრა თეა წულუკიანმა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 2 ოქტომბერს გამართა. იუსტიციის მინისტრმა უნივერსიტეტში შეკრებილ ახალგაზრდებს ქართული კანონმდებლობისთვის ინოვაციური პროექტი „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსი“ გააცნო, რომელიც საქართველოში პირველად შეიქმნა. აქამდე კანონთან კონფლიქტში მყოფი ბავშვების მართლმსაჯულების ნორმები სისხლის სამართლის კოდექსში, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსსა და პატიმრობის კოდექსში იყო გაბნეული.

ლონისძიებს თსუ-ის რექტორი, აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპავა, საქართველოს იუსტიციის მინისტრის მოადგილე ალექსანდრე ბარამიძე, აკადემიური ნრეების წარმომადგენლები და სტუდენტები ესწრებოდნენ. უნივერსიტეტში „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის“ პრეზენტაციის ორგანიზებას თსუ-ის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე, სამართლის დოქტორი მორის შალიკაშვილი ხელმძღვანელობდა.

„საქართველოს უნივერსიტეტებში გვინდა წარვადგინოთ საქართველოს მთავრობისა და იუსტიციის სამინისტროს ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი რეფორმა — „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსი“. ევროპულ გზაზე სიარული და რეფორმები არა მხოლოდ ევროპაში ინტეგრაციაში გვეხმარება, არამედ ქვეყნისთვის არის კარგი. ეს კოდექსი ბავშვის ინტერესზეა მორგებული და რეალურად იგი ჩვენს ქვეყანას გაეროს ბავშვთა კონვენციის შესაბამის ქვეყნად აქცევს, სადაც ბავშვის უფლებები სისხლის სამართლის პროცესში იქნება დაცული“, — განაცხადა საქართველოს იუსტიციის მინისტრმა თეა წულუკიანმა.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის განცხადებით, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ყოველთვის მიესალმება სამთავრობო ინიციატივებთან დაკავშირებით გამართულ შეხვედრებს. „თსუ-ის კარი ყოველთვის ღიაა საჯარო შეხვედრებისთვის. იუსტიციის სამინისტრო ყოველთვის აქტიურად თანამშრომლობს ჩვენს უნივერსიტეტთან. დღესაც ახალი საკანონმდებლო ინიციატივა გაცნო სტუდენტებს თავად იუსტიციის მინისტრმა რაც ვფიქრობ, ჩვენი ახალგაზრდებისთვის, პროფესორებისთვის ძალიან საინტერესო იქნება“, — აღნიშნა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა.

„არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის“ პროექტი იუსტიციის მინისტრის ინიციატივით მომზადდა და მისი მთავარი სიახლე 18 წლამდე ასაკის პირებისთვის მართლმსაჯულების სპეციალიზებული ინსტიტუტის შექმნაა. ახალი კოდექსი ერთ საკანონმდებლო აქტში აერთიანებს არასრულწლოვანთა პასუხისმგებლობის,

ადმინისტრაციული, სისხლის სამართლის პროცესის, სასჯელალსრულებისა და სხვა საკითხების მარეგულირებელ ნორმებს და ანებს არასრულწლოვანთა უფლებების დაცვის ახალ სტანდარტსა და მექანიზმს, რომელიც ევროპული სტანდარტებისა და გაეროს ბავშვთა უფლებების დაცვის კონვენციის შესაბამისია.

პრეზენტაციაზე თეა წულუკიანმა დეტალურად განუმარტა ახალგაზრდებს, თუ რა სიახლეებია 18 წლამდე მოზარდების საქმეების გამოძიების კუთხით; რა მიდგომები იწერება დაზარალებული, მოწმე და ბრალდებული ბავშვების მიმართ: „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის“ მიზანია, მისცეს მოზარდებს სპეციალური, ბავშვებზე ორიენტირებული მართლმსაჯულება და განსაკუთრებული მიდგომები დაანსოს ბრალდებულ, დაზარალებულ და მოწმე მოზარდებზე. ბავშვის საუკეთესო ინტერესებზე ორიენტირებული არასრულწლოვანთა ამგვარი სპეციალური კოდექსი საქართველოს კანონმდებლობისთვის სრულიად ახალი ინსტიტუტია და თანამედროვე ქართული მართლმსაჯულებისთვის არამარტო ინოვაციურ, არამედ რევოლუციურ პროექტს წარმოადგენს“, — განაცხადა თეა წულუკიანმა.

ძირითადი პრინციპები, რომლებსაც „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსი“ ეყრდნობა, შემდეგია: არასრულწლოვანის საუკეთესო ინტერესების პრიორიტეტულობა; ნასამართლობის გაქარწყლება; ინდივიდუალური მიდგომა; პატიმრობა და თავისუფლების აღკვეთა მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში; მართლმსაჯულების პროცესის გაჭიანურების დაუშვებლობა; პატიმრის თავისუფლების აღკვეთის გაუმჯობესებული პირობები; პასუხისმგებლობის ალტერნატიული ზომის პრიორიტეტულობა; თანაზომიერება და შესაბამისობა.

კანონპროექტი არასრულწლოვანის დაკითხვისას ან მისგან ახსნა — განმარტების მიღებისას საგამოძიებო მოქმედების განმახორციელებელ ორგანოს ავალდებულებს მოზარდს განსაკუთრებული ყურადღებით მოეკიდოს. გამოკითხვის პროცესს აუცილებლად უნდა ესწრებოდეს კანონიერი წარმომადგენელი ან ადვოკატი, საჭიროების შემთხვევაში ფსიქოლოგი.

იუსტიციის მინისტრის განმარტებით, კოდექსის პროექტი ითვალისწინებს მართლმსაჯულების ნებისმიერ ეტაპზე კანონთან კონფლიქტში მყოფი ბავშვის პიროვნული მახასიათებლების გათვალისწინებას და მის მიმართ ინდივიდუალურ მიდგომას.

არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის პროექტი სისხლის სამართლის დევნასთან მიმართებაში პრიორიტეტს ანიჭებს აღდგენითი მართლმსაჯულების და მედიაციის, აგრეთვე განრიდების ინსტიტუტებს.

„სისხლის სამართლებრივი დევნა უნდა იყოს ყველა სხვა შესაძლებლობებიდან ბოლო. თუ მაინც სისხლის სამართლის დევნის ობიექტი გახდა არასრულწლოვანი, იქ პატიმრობა უკანასკნელი გამოსავალია“, — აცხადებს თეა წულუკიანი.

სამართლებრივ დევნასთან შედარებით უპირატესობით ისარგებლებენ განრიდებისა და აღდგენითი მართლმსაჯულების, მათ შორის, მედიაციის ინსტიტუტები. თავისუფლების აღკვეთის, როგორც სასჯელის ფორმის, გამოყენება არასრულწლოვანთა მიმართება-

ში მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში იქნება შესაძლებელი. არასრულწლოვანთა საქმეებს მხოლოდ სპეციალიზებული მოსამართლეები, პროკურორები, გამოძიებლები, პოლიციელები, ადვოკატები და სოციალური მუშაკები აწარმოებენ. არასრულწლოვანებთან მიმართებით ამოქმედდება მონმის მხოლოდ სასამართლოში დაკითხვის წესი.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ ბრალის წარდგენიდან წინა სასამართლო სხდომამდე, არასრულწლოვანისთვის პატიმრობის ვადა 60-დან 40 დღემდე მცირდება, ხოლო ბრალდებული არასრულწლოვანის პატიმრობის საერთო ვადა 6 თვე იქნება, ნაცვლად სრულწლოვანებისთვის განსაზღვრული 9 თვისა.

ახალი კოდექსი „სუფთა ფურცლის“ და „შანსის მიცემის“ პრინციპებსაც ითვალისწინებს. მინისტრის განმარტებით, კანონპროექტის მიხედვით, დამნაშავეს სასჯელის მოხდისთანავე მოეხსნება ნასამართლობა. თუმცა, თუ ადრე გასამართლებული დანაშაულის დროს ნასამართლობას მხედველობაში მიიღებენ. ამდენად, კოდექსის მთავარი მიზანი, როგორც საქართველოს იუსტიციის მინისტრი თეა წულუკიანი აღნიშნავს, არასრულწლოვანისთვის ცხოვრების სუფთა ფურცლიდან დაწყებისა და რესოციალიზაციის შანსის მიცემაა.

იუსტიციის მინისტრის მოადგილე ალექსანდრე ბარამიძემ კოდექსის პრეზენტაციაზე განაცხადა, რომ ნასამართლობის გაქარწყლებას ამ კოდექსის ერთერთ მთავარ მონაპოვრად მიიჩნევს.

„ინფორმაცია ნასამართლობის შესახებ არ გაცივება და რჩება მხოლოდ მართლმსაჯულების სისტემაში. ეს ინფორმაცია არ განადგურდება, რადგანაც, კვლავ დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში, მართლმსაჯულების მწარმოებელი ორგანოსთვის იყოს ხელმისაწვდომი.

ყველაზე მთავარი პრინციპი და ინოვაცია, რაც პროექტს შემოაქვს, პირველ რიგში, ეს არის ბავშვის ინტერესზე დაფუძნებული ინდივიდუალური მიდგომა. სასჯელის დანიშვნისას მოსამართლე პირველ რიგში ითვალისწინებს არასრულწლოვანის ინტერესებს და ინდივიდუალური შეფასების ანგარიშს. კოდექსის თანახმად, ინდივიდუალური შეფასების პროცესში ითვალისწინებენ არასრულწლოვანის განვითარების დონეს, ცხოვრების და აღზრდის პირობებს, განათლებას, ჯანმრთელობის მდგომარეობას, ოჯახურ ვითარებას და სხვა გარემოებებს, რაც არასრულწლოვანის ხასიათისა და ქცევის თავისებურებების შეფასებისა და მისი საჭიროებების განსაზღვრის შესაძლებლობას იძლევა“, — აღნიშნა ალექსანდრე ბარამიძემ.

არასრულწლოვანთათვის დანიშნული სასჯელის მიზანია მათი რესოციალიზაციარეაბილიტაცია და ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება. ახალ კოდექსში სასჯელის სახეებში დამატებულია შინაპატიმრობა, რომელიც ელექტრონულად განხორციელდება. ხოლო საპატიმროში განთავსება მოხდება ასაკობრივი ჯგუფის, სქესის, დანაშაულის სიმძიმის, ფიზიკური და გონებრივი განვითარებისა და სხვა მახასიათებლების გათვალისწინებით.

იმოქმედებს მონმის დაკითხვის ახალი წესიც, არასრულწლოვანი მხოლოდ სასამართლოში დაიკითხება. სასამართლოს გარეთ კი მხოლოდ გამოკითხვა იქნება შესაძლებელი. რაც შეეხება სასჯელის მოხდის პირობებს, არასრულწლოვანი ბრალდებული არ შეიძლება განთავსდეს სრულწლოვანთან ერთად, არათუ ერთ საკანში, ერთ დანესებულეშიც კი.

იუსტიციის მინისტრმა სტუდენტებს განუმარტა, რომ „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსით“ ჩნდება ახალი მართლებები პროფესიებში. კოდექსის ამოქმედების მომენტიდან არასრულწლოვანთა საქმეებზე მუშაობას მხოლოდ სპეციალიზებული პროკურორები, მოსამართლეები, პოლიციელები, ადვოკატები და სოციალური მუშაკები შეძლებენ. სპეციალიზებული კადრები მათთვის საჭირო სწავლებას გაივლიან და განსხვავებულ უნარ-ჩვევებს შეიძენენ. იუსტიციის მინისტრის თქმით, მომავალი ახალგაზრდა პროფესიონალები უნდა დაინტერესდნენ ამ შესაძლებლობით და საკუთარი წვლილი შეიტანონ „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის“ ამოქმედებაში.

შეხვედრის განმავლობაში სტუდენტებს შესაძლებლობა ჰქონდათ მინისტრისთვის შეკითხვები დაესვათ და საკუთარი აზრი გამოეთქვათ არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების ახალ სისტემასთან დაკავშირებით.

შეგახსენებთ, რომ არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების პროექტი იუსტიციის სამინისტრომ სხვა უწყებებთან თანამშრომლობით, ქართველი და უცხოელი ექსპერტების, ასევე, ევროკავშირისა და გაეროს ბავშვთა ფონდის რეკომენდაციების საფუძველზე, ევროკავშირის პროექტის — „სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის მხარდაჭერა საქართველოში“ — მხარდაჭერით მომზადდა.

კოდექსის ამოქმედება დაგეგმილია 2016 წლის 1 იანვრიდან. ამასთან, იმ მუხლების ამოქმედება, რომელთა იმპლემენტაციისთვის დამატებითი ღონისძიებების გატარებაა საჭირო, იგეგმება 2016 წლის განმავლობაში და 2017 წლის 1 იანვრიდან.

მოამზადა თამარ ღაღინაძე

თავარ გაგოშიძე დეკანად ერთხელ აირჩიეს

თამარ გაგოშიძე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იმ ლექტორთაგანია, რომელიც უდავოდ მიიჩნევა უნივერსიტეტის სახელმწიფო დამოკიდებულება კოლეგებისა და სტუდენტების მხრიდან არაერთხელ მიჩნეულა ლექტორისა და პროფესორის შესაფერისად, დამადასტურებლად კი ისიც შეგვიძლია აღვნიშნოთ, რომ ქალბატონი თავარი თსუ-ის ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანად ამ დღეებში ერთხელ აირჩიეს.

ამბობს, რომ ჰიპერაქტიური ბავშვი იყო და ხასიათიც საკმაოდ ფიცხი აქვს. საკუთარი თავის მართვა კი იმ ლექტორებმა ასწავლეს, რომლებთანაც საგანთან ერთად, ცხოვრებასაც სწავლობდა. უყვარს სტუდენტები და ყოველ ახალ ჯგუფთან შეხვედრა მას ადრენალინს მატებს. „ჩემი საქმიდან გამომდინარე, ჩემი პროფესია სრულიად თვითკმარია და შეიძლება ლექტორი არც ვყოფილიყავი, მაგრამ თავის დროზე ეს გზა სრულიად ეგოისტურად აღვიჩიე, ახლა კი ისე გამოდის, რომ ჩემი ცხოვრება სწავლებას მიუძღვენი, რადგან ძალიან მიყვარს სტუდენტებთან ურთიერთობა. იმიტომ კი არა, რომ ვასწავლი, იძულებული ვარ, რომ ვისწავლო. ეს მომწონს“, — ამბობს ქალბატონი თავარი.

მისთვის უნივერსიტეტი და მისი ბალი, სადაც სტუდენტობისას ზამთარშიც ისეთივე ინტენსივობით იკრიბებოდნენ, როგორც გაზაფხულზე, მეგობრებთან და თანაკურსელებთან კომუნიკაციის საუკეთესო საშუალება იყო, თუმცა არც „სხვენის“ სტუდენტობას აკლდა ხალისი და ბედნიერება. იმ წლების გახსენებაზე ქალბატონი თავარი იღიმის და იმ გარემოს აღწერს, რომელშიც ახალგაზრდობის საუკეთესო წლები გაატარა: „ჩვენი ფაკულტეტი იყო ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის ფაკულტეტი, რომელიც II კორპუსში სულ ბოლო სართულზე მდებარეობდა. მახსოვს ცხოვრებული რევაზ ნათაძე, აკადემიკოსი, ჩვენი პირველი მას-

წავლებელი, რომელიც მაშინ უკვე ხანშიშესული იყო, სულ ჩიოდა — ლიტვს რატომ არ აკეთებენო. რადგან ჩვენ ახალგაზრდები ვიყავით, სულ გვიკვირდა, რომ ბატონი რევაზი ასეთ დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა ამ თითქოსდა ელემენტარულ საკითხს. ახლა კი ძალიან კარგად მესმის. იმ ადგილს, სადაც ერთად ვიყავით თავმოყრილი ფილოსოფოსები და ფსიქოლოგები „სხვენს“ ვეძახდით. თუმცა იყო თავშეყრის კიდეც ერთი ადგილი — „ჩაის სახლი“, რომელიც ჩემი დროის სტუდენტების ცხოვრების ბევრად უფრო მნიშვნელოვანი ნაწილი გახლდათ, ვიდრე აუდიტორია, რადგან იქ ჩაის დასალევად ჩვენი ლექტორებიც შემოდოდნენ და იმდენად საინტერესო დისკუსიები იმართებოდა, რომ კარგი იქნებოდა ჩაგვეწერა, თუმცა, მაშინ არც საშუალება იყო და არც კულტურა გვქონდა იმისა, რომ ეს შეხვედრები და საუბრები ჩანერილიყო. ლექტორებთან უშუალო კონტაქტი ჩვენთვის მთელი აკადემია გახლდათ, ვიდრე იმ წლებიდან მოდის ჩემი მოსაზრებაც, რომ უნივერსიტეტი არ არის მხოლოდ სასწავლო გეგმა, საათები და ეფექტური სასწავლო სისტემა. ეს ცოცხალი ურთიერთობა და ცოდნის გაცვლაა“, — აღნიშნავს იგი.

იმ წლებიდან ქალბატონ თავარს მეგობრები დღემდე შემორჩა და ეს არის იმის დადასტურება, რომ ადამიანი ბუნებით ერთგულია და მისთვის ის გარემოცვა, სადაც თავს კარგად გრძობს, ძვირფა-

სია. „ჩვენ პატარა კურსები გვქონდა, რადგან ფაკულტეტზე ცოტანი ვსწავლობდით. ჩემი კურსელები იყვნენ მარინა ჩიტაშვილი, ლალი სურმანიძე, თემურ ბჟალავა. საქმიანობიდან გამომდინარე, ცხადია, ძალიან ბევრთან ვურთიერთობ. გვაქვს სატელეფონო საუბრები“, — ამბობს იგი.

რაც შეეხება პედაგოგებს, ეს ის თემაა, რაზეც ქალბატონი თავარი გაგოშიძე განსაკუთრებული სიყვარულით და პატივისცემით საუბრობს: „ძალიან გამიმართლა პედაგოგებში. პირველად რომ ჩავაბარე, უნივერსიტეტში იყვნენ ახალ დამწყები მასწავლებლები. მე კი წარმოდგენა მქონდა, რომ ლექცია მცოვან ადამიანებს, აკადემიკოსებს უნდა წაეკითხათ. ჩემს გაკვირვებას საზღვარი არ ჰქონდა, როდესაც რამაზ საყვარელიძე შემოვიდა აუდიტორიაში. მართალია, ბატონი რამაზი ძალიან მკაცრი იყო, მაგრამ, ამავდროულად, მისი ლექციის მოსმენა ძალიან სასიამოვნო იყო. დღესაც გვახსოვს ყველას, როგორ გვასწავლა არა მარტო საგანი, არამედ ზოგადად დამოკიდებულება საქმისადმი. იგივე შეიძლება ვთქვა შალვა აბზიანიძეზე. ისინი ჩვენი პირველი მასწავლებლები იყვნენ.

ჩემთვის განსაკუთრებით გასაკვირი იყო ორი ადამიანი. ისინი იყვნენ რევაზ ქვარცხავა და გივი ქირია, რომელნიც, მაშინდელი ეტიკეტით, ნესით, შარვალ-კოსტუმში უნდა ყოფილიყვნენ გამოწყობილნი, მაგრამ ჯინსებში დადიოდნენ, ანუ, ჩვენგან არ განსხვავდებოდნენ. მათ ძალიან დემოკრატიულად

„ყველაფერი არ ბრწყინავს, რაც ოქროა. ამით იმის თქმა მიწადა, რომ უნივერსიტეტს სჭირდება ბრწყინვალეობა, რადგან ძალიან დიდი რესურსი და პოტენციალი აქვს... ბარბანდს არ ჩანს, რაც ძალიან საინტერესოა და კარგად მესმის ბატონი ლალოსი, რომელიც ცდილობს, ეს შინაგანი რესურსი და სიმდიდრე გარეგნულადაც გამოჩინდეს. ჩვენ გვჭირდება ბრწყინვალეობა“, — ასე ამბობს ქალბატონი თავარი ჩვენთან საუბარს და გრძობს შთაბეჭდილებას, რომ სწორედ ასეთი ლექტორები სჭირდება უნივერსიტეტს იმ ბრწყინვალეობის დასაბრუნებლად, რომელიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს დაარსებიდან ჰქონდა.

დასჭირვებით და თავარ გაგოშიძისგან უამრავი რჩევა მიუღიათ. მას ბავშვის ხასიათის შეცნობა, პროფესიიდან და საკუთარი ბუნებიდან გამომდინარე, არ უჭირს, რადგან თავადაც ცელქი ყოფილა: „ბაღში რომ მიმიყვანეს, 3 წლისაც არ ვიყავი, რადგან აუტანელი ბავშვი გახლდით და სახლში ჩემი გაჩერება შეუძლებელი იყო. მთელი „უბედურება“ კი ის იყო, რომ საბავშვო ბაღშიც არ ვიღლებოდი. მაგნე არა, მაგრამ დაუოკებელი კი ვყოფილვარ. ახლაც, ზოგადად, ფიცხი ადამიანი ვარ, თუმცა, ჩემი პოზიციის გამო, ვცდილობ, რომ თავი შევიკავო — ვხვდები, რომ ეს აუცილებელია“, — იხსენებს ბავშვობის წლებს ქალბატონი თავარი.

მისთვის უნივერსიტეტი მთელი ცხოვრებაა. ამბობს, რომ უყვარს ეს სასწავლებელი, რომელიც, შესაძლოა, გარეგნულად არ ბრწყინავს, მაგრამ ქართველი ერისთვის ოქროა, რომელსაც ნამდვილი სახის წარმოსაჩენად მტვრის გადაცლა სჭირდება: „ყველაფერი არ ბრწყინავს, რაც ოქროა. ამით იმის თქმა მიწადა, რომ უნივერსიტეტს სჭირდება ბრწყინვალეობა, რადგან ძალიან დიდი რესურსი და პოტენციალი აქვს... გარედან ეს არ ჩანს, რაც ძალიან საინტერესოა და კარგად მესმის ბატონი ლალოსი, რომელიც ცდილობს, ეს შინაგანი რესურსი და სიმდიდრე გარეგნულადაც გამოჩინდეს. ჩვენ გვჭირდება ბრწყინვალეობა“, — ასე ამბობს ქალბატონი თავარი ჩვენთან საუბარს და გრძობს შთაბეჭდილებას, რომ სწორედ ასეთი ლექტორები სჭირდება უნივერსიტეტს იმ ბრწყინვალეობის დასაბრუნებლად, რომელიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს დაარსებიდან ჰქონდა.

ესაუბრა ეკა ტალახაძე

ძალიან მოკლე შესავალი — „ფსიქოლოგია“

„ძალიან მოკლე შესავალი“ — ამ სახელწოდებით თსუ-ის გამომცემლობამ უკვე გამოსცა ოქსფორდის უნივერსიტეტის ცნობილი სერიის შვიდი წიგნი. ფსიქოლოგიის ძალიან მოკლე შესავლის პრეზენტაცია სექტემბრის ბოლოს გაიმართა უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში და, რადგან ჩვენში ბევრია ფსიქოლოგიის შემსწავლელიც და მოყვარულიც, შესაბამისად, წიგნის მიმართ ინტერესი საკმაოდ მაღალი აღმოჩნდა.

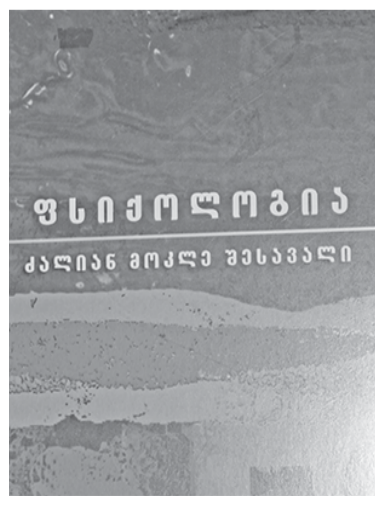
აღნიშნული სერიის გამოცემა ოქსფორდში 1995 წელს დაიწყო. დღეისთვის სამასამდე დასახელების წიგნი უკვე გამოცემულია და კვლავაც გრძელდება ახალ წიგნებზე მუშაობა. სერიის ქართულად თარგმნის იდეა უნივერსიტეტის გამომცემლობის დირექტორს თავარ ებრალიძეს ეკუთვნის, რედაქტორი კი ქეთევან ქურდოვანიძეა. ამ ეტაპზე მხოლოდ სერიის 12 წიგნის გამოცემის უფლება შექმნილი, თუმცა, როგორც ქეთევან ქურდოვანიძემ პრეზენტაციაზე აღნიშნა, სამომავლოდ სერია გაფართოვდება. ქართულად უკვე გამოცემულია: მათემატიკა, ნაწილაკების ფიზიკა, ცნობიერება, ლიტერატურის თეორია, ისტორია, სამართლის ფილოსოფია და უკვე ფსიქოლოგიაც.

სერია მოიცავს ყველა სამეცნიერო სფეროსა და დისციპლინას. თითოეული მათგანი განკუთვნილია როგორც ამა თუ

იმ სპეციალობის შესწავლით დაინტერესებული სტუდენტებისთვის, ისე ნებისმიერი ცნობისმოყვარე მკითხველისთვის და, რაც მთავარია, ეს წიგნები ყველაზე მეტად იმ ახალგაზრდებს დაეხმარება, რომლებსაც ჯერ კიდევ ვერ გადაუწყვეტიათ — რა პროფესიას დაუფლონ და რომლებსაც ნაკლებად აქვთ წარმოდგენა ამა თუ იმ სამეცნიერო დისციპლინის ნამდვილ ბუნებასა და შინაარსზე.

მიუხედავად წიგნების სამეცნიერო ხასიათისა, მათი კითხვა ძალიან საინტერესო და სახალისოა. თანამედროვე ლიტერატურ-

რაში მიღებული ხერხი — დეტექტიური ინტრიგა, აღნიშნულ სერიამაც გამოყენებულია და ერთი ამოსუნთქვით წაიკითხავთ და გაიგებთ, რას წარმოადგენს, მაგალითად, ისტორია ან სამართლის ფილოსოფია.

„რამდენადაც თითოეული წიგნი მარტივად იკითხება და იოლი აღსაქმელია, იმდენად ძალიან რთულია მისი თარგმნა და რედაქტირება. გარდა ამისა, თითოეული წიგნს სჭირდება სამეცნიერო რედაქტორი“, — აღნიშნა პრეზენტაციაზე ქეთევან ქურდოვანიძემ. „ფსიქოლოგიის“ რედაქტორი პროფესორი რამაზ

საყვარელიძეა. მთარგმნელი კი მერაბ ბაბუხაძეა.

„თსუ-სა და ოქსფორდის გამომცემლობების ტრადიციისამებრ, სერიის თითოეული წიგნის პრეზენტაციის სტუდენტთა, ამჯერად ფსიქოლოგიის ფაკულტეტის მაგისტრანტის სოფო მოსიძის შთაბეჭდილებები და ხალისიანი პრეზენტაცია მოვისმინეთ იმის შესახებ, რას მისცემს წიგნის წაკითხვა მკითხველს. რაც მთავარია, წიგნი სწორ წარმოდგენას ქმნის ფსიქოლოგიაზე და ფსიქოლოგებზე, რომლებიც საქართველოში ძირითადად მხოლოდ ფსიქონალიტიკოსები, ან სხვისი აზრების გამოცნობის სპეციალისტები ჰგონიან“, — აღნიშნა პრეზენტატორმა. მისივე თქმით, ზოგადად ფსიქოლოგიაში ქართულად ნათარგმნი ლიტერატურა ძალიან დიდი ფუფუნებაა, ამ ერთი შეხედვით ძალიან კომპაქტურ წიგნში კი მოქცეულია საკმაოდ დიდი ინფორმაცია ფსიქოლოგიის თითქმის ყველა ნამყვანი მიმართულების შესახებ.

პრეზენტაციაზე შეკრებილმა საზოგადოებამ ისიც გაიგო, რომ ახლო მომავალში ქართულენოვანი მკითხველი არქეოლოგიის ძალიან მოკლე შესავალს მიიღებს, რომლის სამეცნიერო რედაქტორიც იულენ გაგოშიძე იქნება.

**მომზადდა
ლელა კურდღელაშვილმა**

საგამოცდო-მსწიპი

გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ სტუდენტური ჩანართი

№15

საგამოცდო სისტემის კომპიუტერული მოდელი — სიახლე, რომელიც შედეგზე აისახება

სწავლის დაწყებასთან ერთად ერთ-ერთი ყველაზე აქტუალური საკითხია საგამოცდო პროცესთან დაკავშირებული საკითხები. სტუდენტებს მუდმივად აინტერესებთ, იგეგმება თუ არა რაიმე სახის ცვლილებები ან ინოვაციები საგამოცდო პროცესთან მიმართებაში. ამ საკითხებთან დაკავშირებით მივმართეთ თსუ-ის საგამოცდო ცენტრის დირექტორს ქალბატონ მაია ჩილვინაძეს.

— რა სიახლეები იგეგმება 2015-2016 სასწავლო წლისათვის საგამოცდო პროცესთან დაკავშირებით?

— უკვე დაწყებულია მუშაობა კომპიუტერული პროგრამის ცვლილებასთან დაკავშირებით, იგეგმება კომპიუტერული კლასების დამატება, რაც გულისხმობს, რომ იმ საგნებში, სადაც ლექტორი აგზავნიდა მხოლოდ დახურულ ტიპის ანუ არჩევითი პასუხის მქონე ტესტებს, ჩატარდება კომპიუტერულად, კომპიუტერთან ადაპტირებული ტესტირების პროგრამის გამოყენებით. სტუდენტები გამოცდის დასრულებისთანავე გაიგებენ თავიანთ შეფასებას. რა თქმა უნდა, ეს მხოლოდ საგნების ნაწილს ეხება.

— როდის შეძლებენ სტუდენტები გარკვეული საგნის გამოცდების კომპიუტერთან ჩაბარებას?

— ვინაიდან ეს მოითხოვს ძალიან დიდ ტექნიკურ და მატერიალურ რესურსს და ამ სიახლის განხორციელებას გარკვეული დროც სჭირდება, ვფიქრობთ, რომ აღნიშნული რეფორმა დაიწყება მეორე სემესტრიდან, თუმცა სამუშაოები უკვე დაწყებულია, ასევე მიმდინარეობს ტენდერები შესაბამისი რესურსის შესაძენად.

— როგორც „უნივერსიტეტის“ ერთ-ერთ გადაცემაში ახსენეთ, საგამოცდო სექტორებში უნდა დამონტაჟებულიყო ვიდეო

კამერები, რათა საგამოცდო პროცესი უფრო მეტად გამჭვირვებელი გახდეს. რა სიახლეებია ამ კუთხით?

— ვიდეო კამერების მონტაჟი ამ სემესტრისთვის ვერ მოხერხდა, თუმცა ვაპირებთ, რომ დავაყენოთ ხმის ჩამხშობი ღია მონწყობილობები, რომელიც ჩაახშობს მობილურ კონტაქტებს, რამაც ბოლო დროს მასიური სახე მიიღო.

— საინტერესოა ასევე, რა შემთხვევაში შეიძლება მოიხსნას სტუდენტი გამოცდიდან?

— სტუდენტი ვალდებულია ცხრილში მითითებული განრიგის მიხედვით გამოცხადდეს გამოცდის ჩატარების ადგილზე. დაგვიანების შემთხვევაში, სტუდენტი გამოცდაზე არ დაიშვება. ასევე აკრძალულია გამოცდაზე ნებისმიერი ნივთის შეტანა, გარდა საწერი კალმის, სასმელი წყლისა და ჯანმრთელობისათვის აუცილებელი ნივთებისა. თუ სტუდენტი დროზე ადრე დაიწყებს საგამოცდო

ბილეთზე მუშაობას, მიიღებს გაფრთხილებას, მსგავსი ან ნებისმიერი სხვა დარღვევის, მათ შორის, დისციპლინური ხასიათის დარღვევის განმეორების შემთხვევაში მოიხსნება გამოცდიდან. აკრძალულია გამოცდის პროცესის დროს საუბარი. სრული რეგულაცია ატვირთულია ვებ-გვერდზე www.tsu.ge.

— და ბოლოს, ალბათ სტუდენტებისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხი, რა ვადაში უნდა გასწავლდეს ნაშრომი და გაიგოს სტუდენტმა შეფასება?

— გამოცდის ჩატარების შემდეგ ნაშრომები გასასწავლად გადაეცემათ შესაბამისი საგნის ლექტორებს, რეგულაციით 5 დღის ვადაში ლექტორმა ჩვენ უნდა მოგვანოოს ინფორმაცია. აღსანიშნავია, რომ საგამოცდო პროცესის პერიოდში ჩვენი უწყება მუშაობს შაბათ დღესაც. ერთ დღეში იწერება საშუალოდ 20-25 საგნის გამოცდა და შემდეგ მოდის ჩვენთან ნაშრომები. ვინაიდან, საგამოცდო პროცესი ყოველდღიურად

მაია ჩილვინაძე

მიმდინარეობს, ჩვენ ამ ნაშრომების „გაჩერება“ არ გვანდობს არც ერთი დღით. ამიტომ გასწავლის ხანგრძლივობა, უმეტესწილად, ლექტორზეა დამოკიდებული. ზოგადად, ეს პროცესი ძალიან გამჭვირვებელია, ნებისმიერ სტუდენტს შეუძლია მოვიდეს ჩვენთან და ლიად ჩაატაროს მონიტორინგი თუ ვფიქრობთ, რომ გაქრება ყოველგვარი საფუძველი იმისა, რომ ჩვენი ცენტრი ქულის დადებას აგვიანებს.

P.S. როგორც ინტერვიუდან ჩანს, თსუ-ის საგამოცდო ცენტრს საკმაოდ ბევრი სიახლე აქვს სტუდენტებისთვის, რომელიც დაკავშირებულია საგამოცდო სისტემის მოდერნიზაციასთან. ამიტომაც, შემდეგი სემესტრიდან უნდა ველოდოთ ამ სიახლეების განხორციელებას და თანამედროვე ტექნოლოგიებზე ადაპტირებულ საგამოცდო გარემოს.

თამარ ბაქანიძე, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტი

ურთიერთობის დეფინიტი ქართველ და უცხოენოვან სტუდენტთა შორის გააბართლა თუ არა „1+4“-მა?

2010 წელს პრაზნიანის ინიციატივით შეიქმნა პროგრამა „1+4“, რომელიც ითვალისწინებდა არაქართულენოვანი სტუდენტების ერთწლიან მოსამზადებელ კურსს ქართულ ენაში და მომავლით ენაზე გამოცდების ჩაბარებას, რის შედეგადაც ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენელი აბიტურიენტები უმაღლესი განათლების მიღებას ქართულ უნივერსიტეტებში აბრძალა.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივით, ქართულ უმაღლეს სასწავლებლებში ჩარიცხულ უცხოენოვან სტუდენტთა რაოდენობა ყოველწლიურად იზრდება. სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, მსგავს პროგრამაზე 2005-2012 წლებში 4278 სტუდენტი დაარსებულა, მაშინ, როცა ბოლო ორ წელიწადში მათმა რაოდენობამ 1500 გადააჭარბა.

პროგრამა, რომელიც მიზნად ისახავს ეთნიკური უმცირესობებისთვის ქართული ენისა და კულტურის შესწავლას, უკვე 5 წელია ხორციელდება და თან საკმაოდ წარმატებულად. ამაზე მეტყველებს „კვლევითი განათლების პროგრამის მონიტორინგის“ მონაცემები, რომლის მიხედვითაც,

პროგრამით მოსარგებლეთა რიცხვმა 2011-2014 წლებში 700-ს გადააჭარბა.

ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლები ქართულ უნივერსიტეტში სწავლების დადებით მხარეებზე საუბრობენ და აცხადებენ, რომ ამ პროგრამამ მათ სამოქალაქო ინტეგრაციას ხელი შეუწყო. მაგალითად, ელნურ ალმაზოვი სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტია და, მიუხედავად ენობრივი ბარიერისა, იგი ადვილად ახერხებს ქართველ სტუდენტებთან კომუნიკაციას, ასევე კმაყოფილია ლექტორებთან და სხვა მომსახურე პერსონალთან ურთიერთობით, მაგრამ პოზიციები საკითხთან დაკავშირებით, რომელიც ეხება უცხოენოვანი სტუდენტების ქართულ სასწავლებლებში ინტეგრაციასა და სწავლებას, არაერთგვაროვანია.

ტერანე მამედოვა თსუ-ის III კურსის სტუდენტია, იგი საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულებით სწავლობს, სწორედ „1+4“ პროგრამის ფარგლებში დაიწყო მან სწავლა ბაკალავრიატის საფეხურზე.

ტერანე მარნეულში ცხოვრობს. მგზავრობასთან დაკავშირებული პრობლემების გარდა, მას უნივერსიტეტში ქართველი სტუდენტების მხრიდან გულგრილი დამოკიდებულება აწუხებს. „უნივერსიტეტში სწავლა საკმაოდ რთულია, მაგრამ უფრო რთულია მეგობრების შექმნა. უმეტესად „აზერებთან“ (აზერბაიჯანელებთან) მიწვევს კონტაქტი. მაგალითად, II კურსზე ერთერთ საგანში ჯგუფური პრეზენტაცია მქონდა გასაკეთებელი, თუმცა დავალება ვერ შევასრულე, რადგან ყველა ბავშვმა უარი თქვა ჩემთან მუშაობაზე, ქართული კარგად არ იცი და შენს გამო დაბლა ქულას მივიღებო. ასე რომ, საგანი ვერ ჩავაბარე“, — ამბობს იგი.

ქართველი სტუდენტების მხრიდან დისკრიმინაციულ დამოკიდებულებაზე საუბრობს ნიკა ყიფიშვილი. იგი ჟურნალისტიკის მიმართულების III კურსის სტუდენტია, ქართველი, წარმოშობით ჰერეთიდან. მართალია, მან ქართული ენა კარგად იცის და არც თანატოლებთან კონტაქტი უჭირს, თუმცა მიაჩნია, რომ ძირითადად ურთიერთობის დეფიციტს ქართველ და უცხოენოვან სტუდენტთა შორის სტერეოტიპული აზროვნება და ინფორმაციულობის დაბალი დონე განაპირობებს. „ჩვენთან, ჰერეთში ქართული ისტორიის სწავლა იკრძალება, ამიტომაც ბევრი რამ რომ არ ვიცით, არცაა გასაკვირი, მაგრამ თქვენთან ხომ ისტორია სრულად ისწავლება, წესით, ჰერეთის ამბებიც უნდა იცოდეთ. მიუხედავად ამ ყველაფრისა, როდესაც ჩემს წარმომავლობას იგებენ, ხშირად მეკითხებიან — თათარი ხარ?! და ამას

ამკარად ნეგატიურ კონტექსტში აკეთებენ“, — გვითხრა ნიკამ.

გადაცემა „ისტორიის გაკვეთილის“ (სატელევიზიო არხი „ერთსულოვნება“) ავტორი და წამყვანი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ-პროფესორი თამარ ბელქანია იმ საჭიროებებზე ამბობს, რომლებსაც ყურადღებას, რაც თავს იჩენს ამ სტუდენტების ქართულ სივრცეში ინტეგრირებისას:

„უდავოა ის მნიშვნელოვანია, რაც უცხოენოვანი სტუდენტების ქართულ სასწავლებლებში სწავლებას გააჩნია. მეორე საკითხია, რამდენად მომზადებულ გარემოში მიმდინარეობს ეს პროცესი, იყენენ თუ არა ქართველი სტუდენტები მზად ამისთვის, ჰქონდათ თუ არა მათ საკმარისი ინფორმაცია და ცოდნა. სიტუაცია საჭიროებს გამოსწორებას. ვაწყობთ შეხვედრებს, ვსაუბრობთ ამ თემაზე, მაგრამ მეტია საჭირო“.

ვიდრე ამ „მეტზე“ იზრუნებენ, ტერანე და სხვა მისი თანამემამულეები დამარცხებით ნათქვამი ქართული აგრძელებენ გზას ცოდნის მწვერვალისკენ — ბევრად რთულ გზას, ვიდრე მარნეულიდან თბილისამდე. შესაძლოა მათ ქართული კარგად არ იციან, მაგრამ ერთი რამ ზუსტად იციან — მათი სამშობლო საქართველოა და ჩვენ სწორედ ეს გვაერთიანებს.

ანა ურუშაძე, თსუ-ის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის V სემესტრის სტუდენტი

ტსუ-ის პროფესორის ვიზიტი ოქსფორდში

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი მანანა გელაშვილი ოქსფორდის უნივერსიტეტთან თვითმგზავნით წელიწადი თანამშრომლობს. წელსაც იგი სამკვირიანი სამეცნიერო მივლინებით ეწვია ბრიტანეთს. ქართველ მეცნიერს და მის მაგისტრანტებსა თუ დოქტორანტებს მსგავსი მივლინებები საშუალებას აძლევს — იმუშაონ ოქსფორდის უნივერსიტეტის არქივებში, ბიბლიოთეკებში.

„ოქსფორდში ვიზიტის მიზანი, უპირველეს ყოვლისა, სამეცნიერო მუშაობა გახლდათ. მოგახსენებთ, თსუ-ში ინგლისურ ლიტერატურას ვასწავლი და ვიკვლევ. ვიზიტი მიზნად ისახავდა, გამეგრძელებინა და დამესრულებინა მუშაობა იმ პრობლემაზე, რომელზეც რამდენიმე წელია ვმუშაობ. კვლევები შეეცაბა XX საუკუნის ინგლისურ ლიტერატურას, მოდერნიზმსა და პოსტ-მოდერნიზმს. კონკრეტულად კი ეს არის თემა: დროისა და სივრცის მოდელირება მოდერნიზმულ და პოსტ-მოდერნიზმულ ლიტერატურაში. ამ პრობლემის შესახებ უკვე საკმაოდ ბევრი სტატია მაქვს გამოქვეყნებული და იმედაა, ჩემი ნაშრომი მალე დასრულებული მონოგრაფიის სახით დაისტამბება.

სასიხარულოა, რომ ამ წიგნის ერთ-ერთი მონაკვეთით დაინტერესდა კემბრიჯის უნივერსიტეტის გამომცემლობა. საუბარია პოსტ-მოდერნიზმი, კემბრიჯელი პოეტის რიჩარდ ბერნის შემოქმედებაზე. 2016 წელს კემბრიჯში გამოსაცემად მზადდება ვრცელი კრებული ბერნის შესახებ, რომელშიც ერთ-ერთი თავის — „დროისა და სივრცის მოდელირება პოსტ-მოდერნიზმულ პოემაში“ — ავტორი ვარ“, — გვითხრა პროფესორმა მანანა გელაშვილმა.

თუმცა, ვიზიტი მხოლოდ სამეცნიერო მუშაობით არ შემოიფარგლა. თსუ-ის პროფესორი მიწვეული იყო რამდენიმე საინტერესო ღონისძიებაზე, რომელიც ბლექუელის მიერ იყო ორგანიზებული. ბლექუელი ოქსფორდში არსებული საგამომცემლო სახლია, რომელიც რამდენიმე წიგნის მალახიას ფლობს და უკვე 150 წლის ისტორია აქვს.

„ბლექუელთანაც დიდი ხნის მეგობრობა მაკავშირებს, კარგად ვიცნობ მის პრეზიდენტს, ბატონ ჯულიანს და ბლექუელის საპატიო ისტორიკოსს, პროფესორ რიტარიკეტს, რომელმაც ორი წიგნი მიუძღვნა ბლექუელის საქმიანობასა და იმ ავტორებს, რომელთა პირველი ნაბიჯები ლიტერატურაში ამ საგამომცემლო სახლის დახმარებით შედგა. სწორედ რიტარიკეტის მიწვევით დავესწარი მათ მიერ ორგანიზებულ ღონისძიებებს, როგორც ბოლდუის ბიბლიოთეკაში, ასევე, ერთერთ სკოლაში. ბლექუელმა ასეთივე ქვემოქმედება გასწავლია ოქსფორდის ერთ-ერთი კერძო სკოლისთვის, რომელიც, დაახლოებით, 500 წლისაა. მეცნაბა ამ სკოლას 20 ათასამდე წიგნი და ფული აჩუქა, რომლითაც ბიბლიოთეკა დაარსდა. 2005 წელს ვესწრებოდი ამ ბიბლიოთეკის გახსნას. ახლა კი 10 წლის იუბილეზე მიმინვიეს“, — ამბობს თსუ-ის პროფესორი მანანა გელაშვილი.

მანანა გელაშვილი

„ყველა ვიზიტის დროს, მთავარი მიზანი და მთავარი საფიქრალი მაინც ის არის, თუ რას შემატებს ეს დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ინსტიტუტს, კერძოდ იმ სტუდენტებს, რომელთაც ინგლისურ ლიტერატურას ვასწავლი. ჩემი ყოველი ვიზიტი ოქსფორდში, უპირველეს ყოვლისა, იმიტომ არის სასიხარულო, რომ, ოქსფორდის უნივერსიტეტის ხელშეწყობით, მომავალ თაობას — ინგლისური ფილოლოგიის მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის საფეხურის სტუდენტებს — საშუალებას აძლევს

ერთი თვე სამეცნიერო მივლინებით დაჰყონ ოქსფორდში, იმუშაონ იქაურ არქივებში, ბიბლიოთეკებში და ა.შ. პრაქტიკულად, ყველა ჩემმა დოქტორანტმა დისერტაციის დაცვის წინ ეს კურსი გაიარა“, — აღნიშნა მან.

რაც შეეხება გეგმებს, თსუ-ის პროფესორი და მისი ოქსფორდელი კოლეგები გეგმავენ ერთობლივ კონფერენციას. ერთ-ერთი ერთობლივი კონფერენცია თავად ოქსფორდში გაიმართა 2009 წელს.

შექსპირის გარდაცვალებიდან 400 წლისათვის ახლოვდება, ვაპირებთ გავართოთ საერთაშორისო კონფერენცია. ვინაიდან რუსთაველის თეატრი ჩვენი ხანგრძლივი პარტნიორია, კონფერენციის ფარგლებში, ვაჩვენებთ შექსპირის რომელიმე დადგმას. შემდეგ, ჩვენს უცხოელ კოლეგებთან ერთად ვაწყობთ მრგვალ მაგიდას, სადაც შექსპირის მიერ წარმოდგენილ ინტერპრეტაციებზე ვსაუბრობთ. რუსთაველის თეატრი გვიკეთებს კოსტიუმების, ესკიზების გამოვენას. ეს ამრავალფეროვნებს კონფერენციას და უცხოელ სტუმრებს ექმნებათ შტაბეჭდილება, რომ ისინი მალაღი კულტურის ქვეყანაში მოხვდნენ. რაც მთავარია, ასეთი კონტაქტები საშუალებას იძლევა — გვესტუმრონ უცხოელი კოლეგები. რამდენიმე დღეში ჩამოვა ჩემი კოლეგა ენდრიუ გულსპიდი, რომელიც ჩვენს დოქტორანტებს და მაგისტრატებს წაუკითხავს ლექციას მოდერნიზმის შესახებ და, რაც ძალიან მახარებს, იგი მზადაა გაეცნოს ჩვენი დოქტორანტების ნაშრომებს და კონსულტაცია გაუწიოს მათ“, — განაცხადა პროფესორმა მანანა გელაშვილმა.

ქართული ენის შესასწავლი ახალი სახელმძღვანელო — „მიდამო 1“

ქართული ენისა და კულტურის პოპულარიზაციას ემსახურება თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორის ნინო შარაშენიძის ახალი, ქართული ენის შესასწავლი სახელმძღვანელო — „მიდამო 1“, რომელიც 2014-2015 სასწავლო წელს შეიქმნა ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტის (მარი კიურის — ევროკავშირში განვრცობის წინა პროცესის საუკეთესო გამოცდილებისა და პრაქტიკის გაზიარების შესაძლებლობები, შეზღუდვები, დაბრკოლებები და გამონეგებები) ფარგლებში.

შურთხია ბაროშვილი

„მე ვარ გაბრიელა. ვცხოვრობ და ვსწავლობ ვილნიუსში. თვრამეტი წლის ვარ და წელს დავამთავრე სკოლა. ყოველთვის მაინტერესებდა და მიტაცებდა ქართული კულტურა, ასევე მყავს ქართველი მეგობრები.

საკმაოდ ბევრი რამ ვიცი საქართველოზე, რადგან ნამყოფი ვარ საქართველოში. ნანახი მაქვს ქართული ხალხური ცეკვები, ასევე დაგემოვნებული მაქვს ბევრი გემრიელი ქართული კერძი. ქართული ენა არის ძალიან საინტერესო და გამორჩეული, მაგრამ უნდა ვთქვა, რომ იგი ძალიან ძნელი სასწავლია. ქართული ენის ლექციები საინტერესო იყო, რადგან გვყავდა ძალიან საყვარელი ნინო მასწავლებელი“, — ასე გამოხატა გაბრიელამ თავისი ემოცია ქართული ენის სწავლება-სთან დაკავშირებით.

ქართველი პროფესორი ნინო შარაშენიძე ვილნიუსის უნივერსიტეტში 2015 წლის 1 თებერვლიდან 2015 წლის 15 ივნისამდე ქართული ენის სალექციო კურსის წასასრულებად მიიწვიეს, სადაც, სამუშაო გეგმის მიხედვით, სასწავლო პროცესში

მონაწილეობის გარდა, გვემით გათვალისწინებული იყო საჯარო ლექციების ჩატარება ვილნიუსის უნივერსიტეტის, უცხო ენების ინსტიტუტის, ასევე სხვა ინსტიტუტების თანამშრომელთა და სხვადასხვა ფაკულტეტის სტუდენტებისთვის.

ნინო შარაშენიძის ინფორმაციით, სწორედ კურსის წარმართვის პროცესში შეიქმნა ქართული ენის შესასწავლი სახელმძღვანელო, რომელიც აგებულია ქართული ენის კომუნიკაციური გრამატიკის ძირითადი პრინციპების გათვალისწინებით.

„უნიკალური ქართული ანბანი, ქართული ენის თავისებური მექანიზმი, ქართული ზმნა — მხოლოდ ამ სირთულეთა დასახელებაც კი საკმარისია, რომ ნათლად გამოჩნდეს ენის შემსწავლელის წინაშე დასმული ამოცანები. ნიგნში ყველაფერი ისეა მოწოდებული, რომ ქართული ენით დაინტერესებულ ადამიანებს ამ სირთულეების დაძლევა გაუადვილდეთ და ძალიან მალე მიეცეთ იმის შესაძლებლობა, რომ ქართულად ამეტყველდნენ და გარკვეულად მოეცულობინ ტექსტები დამოუკიდებლად შექმნან. ეს მოტივაცია ენის სწავლის პროცესში მნიშვნელოვანი საკითხია მომ-

ნინო შარაშენიძე

დენო რთული ეტაპების გავლისთვის და მეტ სტიმულს აძლევს ენის შემსწავლელს. „მიდამო 1“ კომუნიკაციური გრამატიკის პრინციპებზეა აგებული და წარმოადგენს ენის ფლობის A1 — A2 დონეს. სახელმძღვანელოს მთავარი ხაზი ქართულ ენაზე კომუნიკაციის აგების მიზანია. ამდენად, ნიგნში გათვალისწინებულია ყველა ის საკითხი და თემა, რომლებზეც ენის შემსწავლელი სახელმძღვანელოს დასრულების შემდეგ შეძლებს საუბარს. შეძლებისდაგვარად მოწოდებულია მასალა იმ სირთულეების დასაძლევად, რომლებიც განსაკუთრებულად იგრძნობა ქართული

ენის შესწავლისას — ამბობს ნინო შარაშენიძე.

აღსანიშნავია, რომ სახელმძღვანელოში მოცემულია კონკრეტული საკითხებზე აგებული საფარჯიშოები. ასევე ნიგნს თან ერთვის სასარგებლო ინტერნეტმულების სიაც, ძირითადად, ლექსიკონები, რომლებიც ენის შემსწავლელს მუდმივად გაუწევს დახმარებას. სახელმძღვანელოს ერთვის აუდიომასალაც, სადაც ჩანერლია ყველა თემის ტექსტი და ასევე დამატებითი საკითხავის ტექსტებიც.

„საერთოდ, ენის შესწავლისას მრავალი პრობლემა იჩენს თავს, ქართული ენა უცხოელებისთვის არც ისე იოლი შესასწავლია, რადგან მას თავისი განსაკუთრებული სპეციფიკა აქვს, ამიტომ მასალის სწორად შერჩევას და მიწოდებას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. ნიგნის დაწერაში წლების მანძილზე დაგროვებული გამოცდილებაც დამეხმარა. მანამდე გამოცემული მაქვს სახელმძღვანელო საქართველოში მცხოვრები არაქართველი სტუდენტებისთვის, რომლებიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სწავლობენ. ჩემთვის, როგორც პედაგოგისთვის, სასიხარულოა, რომ ლიტველი სტუდენტები დიდი მონდომებით სწავლობენ ქართულ ენას. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ ქართული ენის შესწავლის საშუალება მიეცათ შერეული ოჯახის წარმომადგენლებს, რომლებსაც ერთ-ერთი მშობელი ჰყავთ ქართველი და ლიტვაში ცხოვრობენ. ჩემი აზრით, ეს ერთ-ერთი სერიოზული პრობლემაა და ქართველმა პედაგოგებმა, რომლებიც უცხოეთში კითხულობენ ქართული ენის კურსებს, ამ საკითხს განსაკუთრებულად უნდა მივაქციოთ ყურადღება“, — აცხადებს ნინო შარაშენიძე.

პროფესორის აზრით, შეიძლება ითქვას, რომ ვილნიუსის უნივერსიტეტში ქართული ენის კურსი წარმატებით დასრულდა. სასურველია, რომ ამგვარი ურთიერთობა მომავალშიც გაგრძელდეს და ქართული ენისა და კულტურის საკითხების სწავლება გახდეს ახალი და მეტად მნიშვნელოვანი მიმართულება ვილნიუსის უნივერსიტეტში, რაც ახალ სიმაღლეზე აიყვანს ორი ქვეყნის — საქართველოსა და ლიტვის ურთიერთობას. ამგვარი თანამშრომლობა ასევე გახდება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და ვილნიუსის უნივერსიტეტის მომავალი მჭიდრო ურთიერთობის მყარი საფუძველი.

